

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

161. An qui proficiscitur extra Regna Hispaniarum, vel Siciliæ, brevi teman
reversurus, possit uti privilegio Bullæ Cruciatæ circa esum ovorum, &
lacticiniorum? Et difficultas est in hoc dubio quinam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](#)

De Bulla Cruciatæ. Ref. CLX. &c. 131

Lusitania non permittuntur. Ex p. 5. tr. 14. & M. sc. 1.
Ref. 20.

5. Ad præcipuum verò argumentum Patris Quintanaducias, respondere, quodamquam finis huius Diplomatica sit subdidium Regis Catholici; tamen non est quocunque modo accipiens, sed determinatio modo, nempe, pro elemosynis ergoq; ab iis, qui in illis locis Bullam accipiunt: & de hac re nulla affligari poterit ratio, prater intentionem Pontificis voluntatis cum hac conditione Bullam concedere.

6. Notandum est hinc obiter, cùm sermo inciderit de Bulla Cruciatæ, Patrem Quintanaducias tract. 3. fregit. docere ex pluribus rationibus, contra Eminentissimum Dominum meum de Lugo, Regulares posse absolu virtute Cruciatæ à peccatis mortalibus non remissis: unde numer. 14. sic ait: [Sed si obiicis, ex relata sententia sequi, posse quilibet Regulari absolu virtute Cruciatæ ab omnibus iis peccatis, & confundis à quocunque Confessore seculari, vel Regulare approbat ab Ordinario loci, vel à Praelato Regulare ipsius paenitentis, à quibus potest absolu à Confessario deputato pro audiendis aliis Regularibus iis domus: admitto, id sequi, & teneri à viris doctis. Ita ille. Sed opinionem Eminentissimi de Lugo defendit mordicus Pater Bardi ubi supra, c. 5. sect. 2. §. 4. & seq. Ego autem utramque sententiam probabilem esse puto.

RESOL. CLX.

Agatis & Indulgentiis Bulla Cruciatæ possit quis frustra Regna, ubi Bulla non publicatur?
Et in doctrina huius Resolutionis extendatur ad eorum carnis, & Læticiniorum; vel hoc Indulatum concedatur tantum commorantibus in Regnis Hispaniarum, & non extra? Ex parte 1. tract. 11. Resolutione.

1. Respondeo affirmatiè: & ita, accipiens Bullam in Sicilia, si postea Romanam se transferat, potest ibi eligere Confessarium ad obtinendam absolutionem à reuersatis, & aliis censuris concessis in dicta Bulla, & fruia aliis indulxit. Ita ex Rodriguez decaute Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. q. 2. num. 3. & Vega in sum. tom. 1. c. 4. cas. 3. & tom. 2. c. 7. cas. 17. in fac. tom. 1. c. 4. cas. 15.

2. Notandum est tamen, hanc doctrinam non existit ad eum carnium, & læticiniorum: nam hoc Indulatum, ut appareat ex verbis Bullæ, conceditur tantum commorantibus in Regnis Hispaniarum, & non ultra Ita Villalob. in sum. tom. 1. tract. 17. in. 3. num. 3. & dñs. 4. Henriquez lib. 1. c. 14. n. 1. in Glossa, lit. D. & communice.

RESOL. CLXI.

Agatis proficitur extra Regna Hispaniarum, vel Sicilia, brevi tamen reuersari, possit ut priuilegio Bullæ Cruciatæ circa eum oretur, & læticinio-

rum?
Et difficultas est in hoc dubio, quinam dicatur statim reuersari, ut illo medio tempore possit extra Regna Hispaniarum edere virtute Bullæ Cruciatæ ouia, & læticinia?
Et pro formanda doctrina supradictæ questionis queritur, ex Mediolanensi in oppido, ubi viget ius commune, posse ut carnibus quatuor primis diebus Quadragesima ex eo quod Mediolani licet ex consuetudine vesco-

Quæ hic est
Ref. anteceden-
tis, & qua-
si pes trans-
futum in alia
eius primis
notis.

Quæ nunc
hanc seque-
tur, & in t. 9.
tract. 7. Ref.
105. §. 1. pro-
pè fin. à vers.
Vnde ego.

Sup. hoc inf.
in rr. 6. Ref.
47. in præcie,
& in Ref.

48. §. 1. in
præcie. &

§. vit.

Sup. hoc in
Ref. 1. not.
præterita in
fin. & in 2.
in eisdem §.
& in tom. 6.
rr. 2. Ref. 21.
in fine.

Sed

4. Sed adhuc manet difficultas in hoc dubio, quiam dicatur statim, & brevi reuersari, ut illo medio

tempore possit extra Regna Hispaniarum edere virtute

Bullæ Cruciatæ ouia, & læticinia? Pater Piccinus ubi supra

in lectura manuscripta Bullæ Cruciatæ §. 5. num. 77.

putat in tali casu licere vesco læticiniis, qui intra

lémestre sit in Hispaniam, vel Siciliam redditurus.

Sed hęc sententia videtur aliquibus nimis laxa. Vnde aliqui putant hoc remittendum esse arbitrio boni viri, nam quandoque breve temporis spatum est intra tres dies, ex l. fin. §. illio, C. de iudic. & l. fin. C. de error. Aduoc. vel intra decem dies, ex l. quod dicimus, ff. de solut. iuncta glossa super ver. intellig. est gloss. in §. fin. Inff. de iniui. ver fieri posse, promissorum, §. si sine, de cons. pec. Interdum significat intra mensis unum, vt docet Alexander in l. diuini, num. 10. ff. solut. matrin. & Surdus cons. 50 n. 6. & interdum intra duos menses, ex l. aufer. sur §. 1. ff. de iure fisci, glossa in l. compensationis, ver. in daginea, & C. de compens.

3. Reftat modis respondere ad argumentum adductum pro contraria sententia. Dico igitur Bullam locum de commorantibus per multum tempus extra Regna Hispaniarum, & non breui reuerfuri, vt est in casu nostro, qui, vt probatum est, in iure dicuntur praefice, & non abesse.

RESOL. CLXII.

An si quis in mari, dum nanigat, posse virtute Bullae Cruciate edere laetitiae, non obstante, quod Bulla dicat extra Regna, ubi illa sumitur, non esse comedenda? Ex p. 4 tr. 4. & Mise. Ref. 190.

Hunc casum apud neminem inueni pertractandum, & tamen potest in praxi sibi accidere; idè responderi aliqui. Primo, quod seruatur consuetudo, si quis est, & si stricta fuerit ne laxetur, neque si laxa coactetur. Secundo, vt in terra, sic & in mari termini seruari possunt quo certe ciuitates, & regna singula habent atque hi duo modi tutissimi sunt. Tertiò, cum quis nanigat breui redditus in regnum, vbi per Bullam edere poterat laetitiae, quo quo ebat vesel laetitiae potest, quia mare passim omnibus patet, atque vltius eius perinde ac aeris communis est omnibus, saltam in hoc, & in iure etiam qui breui tempore adiungit breui reuerfuri, pro presentibus habentur l. postlimini, §. captiuus, l. nihil, ff. de capt. & postlim. reuers. Quartò, si quis in Hispaniam profiscatur, idem potest per intermedias regiones, saltem occulè ad minus, si non publicè; vnde infertur, etiam si quis, v. g. in portu Neapolitano Quadragesimam agat, quis velci potest, & laetitiae; in d. si quis Neapoli Quadragesimam agat breui redditus, idem facere potest, licet contrarium sit probabilis, quæ quidem procedunt cessante scandalo, idque fit mouendo de facultate, & priuilegio Bulla; vel occulè comedendo. Et ita hęc omnia publicè docuit in Collegio Panormitanus P. Bernardinus Piccinus Societas Iesu, vir sanctissimus, & huius literatura consultissimus, ut omnes sciunt, in lectura super Bullam Cruciate numero 63. usque ad n. 77. vbi etiam querit, an extra Siciliam, Romam, v. g. per Bullam possit quis frui priuilegio edendi laetitiae, & ait, verba illa Bullæ, non extra illa, interpretari posse de Consilioratione scandali, quod vitari potest. Accedit præterea, quod in Bulla Italica hęc verba non habentur, vnde dicendum videtur à Commissario generali ita interpretari; sed re vera tutor est opinio, extra territoria Sicilia nulli licere edere laetitiae, & probabilis alia opinio licere ei, qui breui intra semestre est redditus. Hęc omnia dictus Pater Piccinus vbi supra, sed an probabiliter, vt ipse putat aliis iudicandum relinquo; nam quod laetitiae possint edi extra regna Hispaniarum, ego reprobaui in 1. part. tract. de Bulla Cruciate, refolus. 1.

Quæ hic est
spp. Ref. 160.

§. vlt. & in
aliis eius
notationum.

RESOL. CLXIII.

An exterius, si veniat in Regno, vbi vigeat Bulla Cru-

ciata animo solo illam sumendi, & statim redeundi, posset pro illo anno vii illius privilegiis? Et pro firmanda doctrina huius questionis, alia censim in exemplum adducuntur. Et docetur, quod privilegia Bullæ Cruciate non stricte, sed ample interpretanda sunt. Ex p. 11. tract. 2. & Mise. Ref. 37.

5. 1. **V**T si v. gr. è Regno Calabria Messanam præfiscatur; Et negatiue Responde Magister Gallego de Vera in Bullam Cruciate cap. Clas. 1. dub. 4. Vbi sic sit; Preguntas si vale la Bula a los estrangeros? Respondo que si, como habiten en nuestros Reynos, y sean moradores dellos. Porque la Bula es concedir a los vecinos, y moradores estantes, y habitantes en los Reynos, y Señorios en esta clausula contenidos, y nombrados, pues dize della manera a los que a ellos vinieren, y en ellos se hallaren. Ita ille, cui adde Trullench in Bulla Cruciate l. 1. §. 1. dub. 5. numero 2. & Ludouicum à Cruz disput. cap. dub. 3.

2. Sed oppositam sententiam indicat veram, & in praxi siccuram Pater Andreas Mendo in Bullam Cruciate disp. 2. c. 3. n. 14. Nam qui accipiente Bulla causa ad locum Hispaniæ accedit, verè ad Hispaniam directionem declinat; at Bulla conceditur etiam ad eam declinantibus, vt verba ipsius iam relata demonstrant, nec additur, declinari debere aliquid negotij causa, ergo ibi Bulla conceditur, ne nos distinguamus, vbi ipsa non distinguit, alioquin non esset, cur posset Bulla vlt. qui solam obiter, vel forte in Hispania esset. Nec ille quod agit in Bullæ fraudem, inter enim suo vitium, quo vlt. non est facere malo dolo, l. nullus videbitur ff. de regulis Iuris, l. cum creditor ss. ff. de Furti, l. 1. dub. 5. ff. de liber. homin. exhib. dum pluribus alii absiden in glossa citaris. Ille igitur dolo malo non facit, cum in accessu ad Hispaniam, qui ei non est prohibitus sed liber, nulla illicita fraus, nullus dolus malus reperiatur.

3. Confirmatur exemplis. Validum est in Gallia matrimonium clandestinum, possuntque vir. & feminæ illuc comire, vt clandestine valde nubant, quia nempè nulla lege prohibentur, iureque suo volunt, vt tener cum aliis Bafl. Legionenf. l. de matrimonio cap. 9. num. 4. Potest præterea quis, vt obligacionem effugiat precepti, transire ad alium locum propinquum, vt ibi non ieunet, si ieunetur in suo, quia in hoc non datur propriè & formaliter fructus qui tunc repertur duntaxat, vbi adeat obligatio legis, quia quis per fraudem conatur evadere; in loco autem eo propinquuo non datur obligatio, quare non est dolus, sed obligacionis fuga, quæ ex se malitia est, atque adeo eam sequendo iure suo vitur; sicut docet Pater Fagundez Præcep. i. leg. 1. cap. 7. num. 7. Imbo Diana tom. i. tract. 9. refol. 40. cum Medina & Ledeford asserit deobligatio est à ieunio, qui etiam recreacione causa, labore graui est fatigatus, nec tener ad laborem v. g. ludum pila, relinquendum, ne ita defatigetur, cum siue iure vitatur in Indone. Denum, vt alia omittant, Salmantica, & Compluti, vbi nemo intra ipsa oppida natus potest nobilis ferè omnium Collegiorum togam nancisci, licitum est fecimini ab eis locis ext. vt proles in lucem edant, sicut deinceps ea valent filii collegia obtinere: quippe in eiusmodi exitu nisi non prohibito dolose non agunt, sed iure suo funguntur: ergo idem in casu nostro contingit, cum par fieri utrobique ratio. Ex his, quæ pro nostro addiximus Aiserto, Argumenta aduersantia remaneant enerunt, cum iam offenditimus in proposito casu fraudem non reperiiri, cumque hominem iuxta Bullæ verba ad Hispaniæ loca declinare. Et hęc omnia docet Mendo vbi supra, satis quidem probabiliter.